

ШУШКОВА

Юлія Володимирівна
Shyshkova_yulia@ukr.net

УДК 336.14/336.142.6(477)

**ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ:
СУТНІСТЬ ТА ЦІЛЬОВІ ОРІЄНТИРИ ПОСИЛЕННЯ****FINANCIAL STABILITY OF THE NATIONAL ECONOMY: ESSENCE AND
TARGET BENCHMARKS FOR ITS STRENGTHENING**

к.е.н., доцент, факультет
управління фінансами та
бізнесу, Львівський
національний університет
імені Івана Франка

Стаття присвячена визначенню змісту та суті поняття «фінансова стабільність», оцінці фінансової стабільності фінансової системи України та розробці цільових орієнтирів її посилення, виходячи із стратегічних пріоритетів державної політики.

Статья посвящена определению содержания и сущности понятия «финансовая стабильность», оценке финансовой стабильности финансовой системы Украины и разработке целевых ориентиров ее усиления, исходя из стратегических приоритетов государственной политики.

The article deals with determining of the content and essence of the «financial stability» concept, the assessment of the Ukrainian financial system stability and the development of target benchmarks for its strengthening, based on the strategic priorities of state policy, are researched in the article.

Ключові слова: фінансова стабільність, фінансова система, національна економіка

Ключевые слова: финансовая стабильность, финансовая система, национальная экономика

Keywords: financial stability, the financial system, national economy

ВСТУП

Глобалізація світової економіки, інтегрованість і все більша залежність національних економік від кон'юнктури зовнішніх ринків об'єктивно призвели до узалежнення кожної держави від чинників її внутрішнього та зовнішнього середовища. За такої ситуації все більшої актуальності набувають завдання комплексного підходу до вибудування засад міцності і ефективності функціонування національного господарства країни. Однією з важливих характеристик сформованості таких умов, власне, є фінансова стабільність національної економіки.

На жаль, є підстави констатувати, що Україна, яка в період незалежності отримала статус держави з ринковою економікою все ще не сформувала належного середовища з високим рівнем справедливої конкуренції, конкурентоспроможним реальним сектором економіки, стабільним і збалансованим внутрішнім ринком, розвиненою соціальною інфраструктурою, широким прошарком середнього класу та високим рівнем якості життя, а, відтак, і характеризується помірною залежністю від стану світових ринків товарів і послуг, міжнародної стабільності.

За оцінками фахівців, протягом 1990-2008 рр. у світі сталося більше 20 значних фінансових, валютно-фінансових і банківських криз, які тією чи іншою мірою були пов'язані з наслідками глобалізації фінансових ринків, лібералізацією потоків капіталу, нарощуванням ризиків фінансово-кредитної діяльності та проблемами забезпечення ліквідності установ фінансового сектору [9, с. 57]. При цьому деякі з цих змін несли загрози не лише економікам окремих країн і регіонів, а й глобальній світовій економіці. У зв'язку

з цим проблеми дослідження та наукового обґрунтування фінансової стабільності національної економіки у контексті глобальних викликів сучасності набули ще більшої важливості.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні змісту та сутності поняття «фінансова стабільність», оцінці фінансової стабільності фінансової системи України у сучасних умовах, а також розробці системної сукупності цільових орієнтирів її посилення.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти.

При проведенні дослідження використано методи структурно-логічного аналізу, порівняння та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Забезпечення фінансової стабільності національної економіки є невід'ємним завданням державної політики кожної суверенної держави. Робота у цьому напрямі передусім передбачає вирішення складної багатогранної проблеми формування такого стану держави, за яким вона забезпечена можливістю створення і розвитку умов для плідного життя її населення, перспективного розвитку її економіки в майбутньому та в зростанні добробуту її мешканців.

Зарубіжні науковці вже досить давно й інтенсивно досліджують проблеми фінансової стабільності. Це питання стало науково актуальним із розвитком, еволюцією, подальшим ускладненням ринкової системи. Серед представників західної економічної думки проблему фінансової стабільності активно досліджу-

вали Дж. Стігліц, Д. Блейк, С. Фішер, П. Мауро, Д. Остри, М. Фуг. На даному етапі особливо активно в цьому напрямі проводять дослідження фахівці центральних банків Великобританії, Нідерландів, Франції, Чехії, Японії. Серед вітчизняних науковців і практиків, які досліджують проблеми фінансової стабільності виокремимо В. Геєця, А. Чухна, А. Сухорукова, М. Савлука, О. Василика, І. Лютого, В. Міщенко, В. Федосова, Р. Лисенка, Т. Унковську, В. Шелудько та ін.

Все ж, незважаючи на велику кількість публікацій з цієї тематики, дотепер не вироблено єдиного загальноприйнятого і чітко окресленого визначення терміну

«фінансова стабільність» та не розроблено всіма визнаного методичного підходу до її оцінювання.

Визначити поняття фінансової стабільності намагались як теоретики, так і практики-економісти. У табл. 1 наведено термінологію щодо цього поняття, яка використовується окремими визнаними в світі фінансовими інституціями. Так, значна увага визначенню сутності цього поняття приділяється Ф. Мишкіним. Науковець стверджує, що фінансова нестабільність виникає тоді, коли фінансова система піддається шокам та інформаційним потокам таким чином, що вона більше не може трансформувати заощадження в інвестиції [4].

Таблиця 1

Результати узагальнення термінології фінансової стабільності фінансовими організаціями

Інституції	Визначення
МВФ	Фінансова стабільність передбачає зниження ймовірності краху фінансової системи, для чого необхідно здійснювати оцінку і контроль сильних і вразливих місць фінансових систем [12, с. 93].
Банк Польщі	Фінансова стабільність і стабільність фінансової системи фактично ототожені. Під стабільністю фінансової системи розуміється ситуація, коли система безперервно й ефективно виконує всі свої функції, навіть за умов значних неочікуваних і негативних шоків [1].
Центральний банк Норвегії	Фінансова стабільність визначається відсутністю криз у фінансовій системі, стійкістю фінансового сектора до шоків, які виникають в діяльності фінансових установ чи функціонуванні фінансових ринків.
Центральний банк Чехії	Фінансова стабільність – це ситуація, коли фінансова система діє без суттєвих вад або небажаних впливів на розвиток економіки, що засвідчує високий ступінь стійкості системи до потрясінь [2].
Національний банк Республіки Казахстан	Фінансова стабільність є відсутністю диспропорцій в економіці, що можуть призвести до корекції фінансових ринків, розгортання системної кризи та падіння спроможності фінансових інститутів забезпечувати безперебійне функціонування фінансової системи й підтримувати ділову активність реального сектору економіки.
Банк Нідерландів	Стабільна фінансова система здатна ефективно розподіляти ресурси і абсорбувати шоки, перешкоджати впливу їх руйнівних ефектів на реальну економіку та інші фінансові системи.
Банку Англії	Фінансова стабільність є рівнем довіри до фінансової системи.
Дойче Бундесбанк	Фінансова стабільність – це стійкий стан, при якому фінансова система ефективно виконує свої ключові функції, зокрема розподіл ресурсів та скорочення ризиків, а також проведення платежів [13, с. 93].
Управління Фінансових Послуг Великобританії	Фінансова стабільність визначається такими умовами: а) грошова стабільність; б) рівень зайнятості населення; в) довіра економічних суб'єктів до фінансових установ і ринків; г) відсутність впливу коливань цін на реальні і фінансові активи, порушуючи умови а) і б) [3].
Національний банк України	Фінансова стабільність – це стан фінансової системи, за якого вона здатна належним чином виконувати основні функції, такі як фінансове посередництво та здійснення платежів, а також протистояти кризовим явищам. При цьому фінансова система вважається стабільною, якщо: 1) вона ефективно перерозподіляє ресурси від власників заощаджень до інвесторів; 2) фінансові ризики ретельно оцінюються та адекватно управляються; 3) фінансова система здатна абсорбувати шоки без значних негативних наслідків [11].

П. Каллаур подає поняття абсолютної фінансової стабільності як стану фінансової системи, за якого вона не допускає фінансової кризи при будь-яких шоківих впливах на економіку. При цьому фінансова система виконує покладені на неї функції у повному обсязі і з максимальною ефективністю [8, с. 25]. По аналогії з попереднім визначенням, це поняття може трактуватися як стан, у якому фінансова система не переходить у стан фінансової стабільності навіть за умови вжиття регулятивних заходів впливу на еконо-

міку і при цьому фінансова система перестає виконувати абсолютно всі притаманні їй функції [5, с. 18].

В. Бурлачков розуміє фінансову стабільність як стійкість фінансових ринків і фінансових інститутів, зокрема наявність на ринку достатнього обсягу ліквідності та рівня капіталу фінансових установ для покриття можливих втрат. У такому випадку до умов забезпечення фінансової стабільності не входить стабільність цін фінансових активів, оскільки їх коливання є наслідком динамічності ринкових процесів, а

отже – іманентною властивістю фінансових інструментів [6, с. 56].

Вітчизняні науковці дещо специфічно трактують сутність фінансової стабільності. Так, Т. Унківська під цією категорією розуміє такий режим функціонування економіки, коли, по-перше, вона перебуває в динамічному стані фінансової рівноваги та, по-друге, в разі екзогенних або ендогенних шоків її відхилення від рівноваги лежить у заданих межах і вона здатна повернутися в режим фінансової рівноваги [15, с. 33]. О. Василик, лаконічно визначає фінансову безпеку як «надійну захищеність фінансової системи від внутрішніх та зовнішніх загроз» [7, с. 807].

Взаємозв'язок фінансової безпеки та економічного розвитку покладено в основу визначення А. Сухорукова, згідно з яким фінансова безпека – це захищеність держави у фінансовій сфері або такий стан бюджетної, податкової та грошово-кредитної систем, який гарантує спроможність держави ефективно формувати, зберігати від надмірного знецінення та раціонально використовувати фінансові ресурси країни для забезпечення її соціально-економічного розвитку та обслуговування фінансових зобов'язань [14, с. 12].

На основі вище наведених визначень поняття «фінансова стабільність», а також за результатами аналізу наукової літератури, можна сформулювати декілька важливих постулатів (підходів):

- фінансова стабільність національної економіки ґрунтується на стабільності фінансової системи країни, тобто на здатності фінансової системи ефективно виконувати свої фінансові функції у довгостроковому періоді та в умовах невизначеності. Серед основних функцій фінансової системи, при цьому, варто виділити функцію забезпечення переміщення фінансових ресурсів та управління фінансовими ризиками;

- фінансова стабільність розглядається як певний стан, за якого фінансова система спроможна витримувати негативний вплив, не змінюючи при цьому своєї структури та зберігаючи рівновагу;

- фінансова стабільність розглядається як відсутність нестабільності.

Узагальнюючи вище наведені підходи, можна стверджувати, що фінансова стабільність – це стійкий стан фінансової системи країни, який характеризується безперебійним здійсненням розрахунків в економіці, високим рівнем довіри до фінансово-кредитних установ, стабільністю цін на фінансовому ринку, ефективним розподілом фінансових ресурсів та можливістю управління фінансовими ризиками, при якому вона спроможна ефективно виконувати свої функції у довгостроковому періоді навіть під впливом негативних фінансово-економічних явищ.

Звідси робимо також і важливий висновок про те, що фінансова стабільність є категорією вельми комплексною, визначається станом функціонування більшості сфер і секторів фінансової системи країни, якими з-поміж інших є бюджетна, грошово-кредитна, боргова, валютна, банківська, страхова та ін. А це, своєю чергою, ускладнює формування раціональної і справедливої методики оцінювання фінансової стій-

кості держави. У зв'язку з відсутністю єдиної методичної основи аналізу доречно користуватися методичними рекомендаціями провідних організацій у відповідній сфері. Так, НБУ проводить відповідні розрахунки із застосуванням 12 головних та 10 рекомендованих індикаторів, зокрема до головних відносяться: співвідношення регулятивного капіталу до зважених за ризиком активів; співвідношення регулятивного капіталу першого рівня до зважених за ризиком активів; співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів до капіталу; співвідношення недіючих кредитів без урахування резервів до сукупних валових кредитів; норма прибутку на активи; норма прибутку на капітал; співвідношення процентної маржі до валового доходу; співвідношення непроцентних витрат до валового доходу; співвідношення ліквідних активів до сукупних активів; співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань; співвідношення чистої відкритої позиції в іноземній валюті до капіталу.

На рис. 1 наведено значення інтегральних індексів фінансової стабільності фінансової системи України у 2005-2014 рр. Як можемо помітити, в Україні упродовж 2008-2012 рр. спостерігалось посилення фінансової стабільності фінансової системи держави. Натомість, з 2013 р. і до тепер триває різке зниження фінансової стабільності, що загрозливо як для фінансової системи держави, так і для реалізації її функцій відносно підтримки функціонування і розвитку системи національного господарства.

Головними чинниками обумовлених тенденцій визначимо те, що фінансова система України функціонує недостатньо ефективно та не реалізує більшості базових функцій, за багатьма її складовими наявні критичні недоліки. Щодо бюджетної системи, то це проблеми формування дохідної частини бюджетів, надмірний рівень перерозподілу ВВП через державний бюджет, нераціональність міжбюджетних відносин та значна частка зовнішніх запозичень для покриття дефіциту бюджету; з боку грошово-кредитної системи – надмірність грошової маси, висока вартість кредитних ресурсів та інфляційні процеси; валютної складової – девальвація вітчизняної грошової одиниці, обмеженість міжнародних резервів та критична маса валютних депозитів; боргової складової – критичне зростання рівня зовнішнього, внутрішнього та загальнодержавного боргу; розвитку страхового ринку – його малі обсяги та ділова активність, роль в економіці і суспільстві; банківського сектору – складність доступу до пропозиції кредитного ресурсу та висока залежність від іноземного капіталу.

Отже, державна політика, спрямована на посилення фінансової стабільності національної економіки, має належним чином плануватися і характеризуватися етапністю. Відтак, першочергово слід ідентифікувати чіткий перелік стратегічних пріоритетів, які необхідно досягнути, а виходячи із них – сформулювати системну сукупність цільових орієнтирів посилення фінансової стабільності економіки нашої держави.

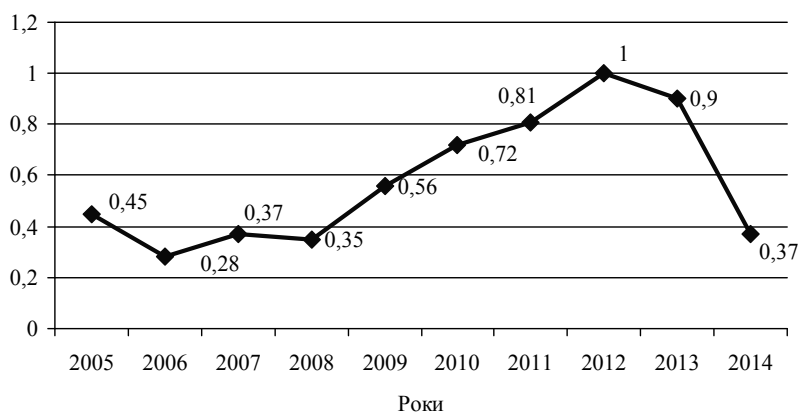

Рис. 1. Інтегральні коефіцієнти фінансової стабільності фінансової системи України у 2005-2014 рр. [16, с. 213]

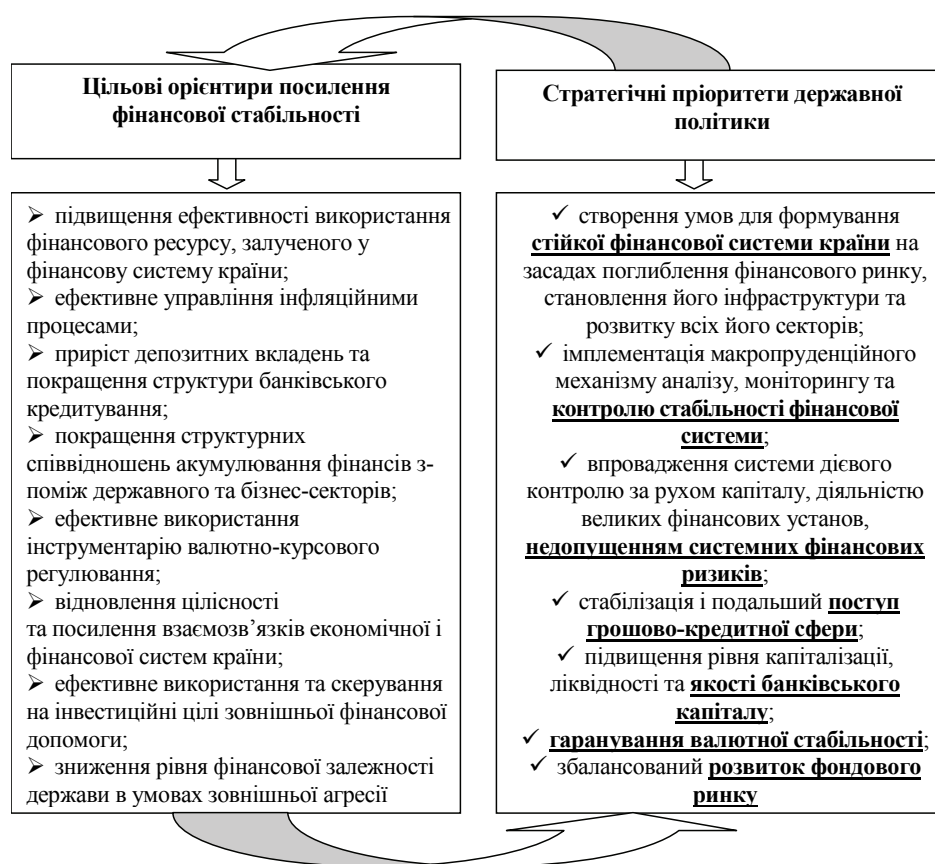

Рис. 2. Стратегічні пріоритети забезпечення фінансової стабільності економіки України на сучасному етапі розвитку [авторська розробка]

На сучасному етапі соціально-економічного поступу нашої держави серед стратегічних завдань варто виділити (рис. 2):

1. Створення умов для формування стійкої фінансової системи країни.

Йдеться зокрема про критично гостру необхідність, по-перше, відновлення потенціалу та достатньої чисельності елементів і суб'єктів всіх сегментів ринку фінансових послуг (інвестиційного, фінансово-кредитного, страхово-гарантійного, фондового тощо), по-друге, посилення їх фінансово-інституційних можливостей та ролі в системі національного господар-

ства, по-третє, подальший розвиток. Такий шлях слід вважати безальтернативним в контексті реалізації завдання формування в Україні стійкої фінансової системи як основи фінансової стабільності держави;

2. Становлення дієвої системи контролю за параметрами та тенденціями розвитку головних фінансово-макроекономічних характеристик.

Як відомо, система контролю дозволяє своєчасно виявляти негативні прояви і здійснювати превентивні заходи з недопущення критично загрозливих для фінансової та економічної системи держави ризиків.

Світовим досвідом у цій сфері напрацьовано дово-

лі ефективні механізми та інструменти. Серед таких – інститут пруденційного нагляду. Відомо, що це система наглядових процедур, що проводиться спеціально уповноваженою державною структурою, і базується на регулярному проведенні оцінки загального фінансового стану фінансової установи, результатів діяльності системи та якості управління нею, дотриманні обов'язкових нормативів та інших показників і вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами.

До пруденційного регулювання зараховуються вимоги до регулятивного капіталу та його абсолютного, відносного і адекватного розміру, нормативи ліквідності, кредитного, інвестиційного та валютного ризиків; обмеження та вимоги щодо проведення високо-ризикових операцій та операцій з пов'язаними особами; вимоги до оцінювання активних операцій та формування резервів (капіталізації) під очікувані ризики із цих операцій; а також деякі інші вимоги, які покликані мінімізувати ризики банкрутства;

3. Імплементация макропруденційного механізму аналізу, моніторингу та контролю стабільності фінансової системи.

Йдеться про недопущення системних фінансових ризиків. Потрібно наголосити, що, на жаль, для нашої держави не тільки характерними, але й такими, що набули останнім часом критичного рівня, є такі негативні прояви, як неконтрольовані процеси виведення капіталу за кордон, офшоризація економічних відносин, спекулятивні дії на ринках капіталу та фінансових послуг і т. ін. Закономірно, що вони негативно позначаються на стабільності і стійкості фінансової системи України, її здатності протидіяти і протистояти сучасним, часто надзвичайно складним, ризикам і загрозам.

Подолання зазначених негативних проявів та забезпечення посилення, таким чином, фінансової стабільності України потребує впровадження системи дієвого контролю за рухом капіталу, причому як за кордон, так і всередині держави. Головними завданнями удосконалення фінансового контролю в Україні мають стати підвищення результативності контрольно-ревізійної роботи окремих відомчих підрозділів, поліпшення якості інспектування й документування результатів контрольних заходів, повноцінна імплементация принципів інституту державного фінансового контролю, серед яких чесність і об'єктивність, професійна компетентність і пунктуальність, висока відповідальність;

4. Стабілізація і подальший поступ грошово-кредитної сфери.

Численними дослідженнями доведено, що на сьогодні грошово-кредитна сфера України функціонує низько ефективно та не реалізує базових завдань і функцій у гарантуванні фінансової стабільності та сприянні соціально-економічному розвитку держави. Для зміни ситуації на краще необхідно реалізувати заходи, що в сукупності забезпечать підвищення ефективності функціонування банківської системи держави, реалізацію виваженої валютної політики, прозорість та узгодженість грошово-кредитної і економічної політики уряду, належне використання механізмів курсоутворення та застосування режиму ін-

фляційного таргетування, підвищення рівня прозорості і ефективності функціонування НБУ.

Крім цього, особливо важливими завданнями грошово-кредитної політики України на сучасному етапі її соціально-економічного розвитку є стабілізація ситуації на валютному ринку, повернення у легальну площину валютообмінних операцій та забезпечення стабільних меж коливань обмінного курсу, стимулюючих заходів для повернення валютної виручки експортерів в країну.

Іншою необхідною умовою забезпечення збалансованості грошового ринку є відновлення міжбанківського кредитного ринку як ефективного інституту перерозподілу ліквідності. Цьому сприятимуть заходи щодо рекапіталізації банків, виважені дії у сфері банківського нагляду, поміркованість у прийнятті рішень стосовно визнання банків неплатоспроможними та забезпечення рівного доступу банків до ресурсів Національного банку за прозорими критеріями.

При цьому основними завданнями процентної політики мають стати створення стимулів для відновлення позитивної динаміки депозитів в банківській системі, сприяння збалансуванню валютного і міжбанківського кредитного ринків, зниження інфляції та недопущення зменшення мотивації банків до кредитування реального сектору внаслідок високоприбутковості операцій за депозитними сертифікатами НБУ [10, с. 11-12];

5. Підвищення рівня капіталізації, ліквідності та якості банківського капіталу.

Від результатів державної політики в цій сфері безпосередньо залежить відновлення стабільності економічної ситуації в нашій державі. Власне капіталізація кожного з вітчизняних банків та банківської системи в цілому є запорукою посилення можливостей і спроможності банківської системи позитивно впливати на розвиток національного господарства, розширювати спектр доступних банківських послуг, мінімізуючи, при цьому, ризики і загрози, посилюючи стійкість і надійність системи.

За результатами вивчення численних теоретико-прикладних досліджень у цій сфері видається доцільним визначити головні завдання, які мають реалізувати вітчизняні органи державного управління в цілях капіталізації та покращення структурно-якісних характеристик пропозиції банківських послуг в Україні. Це передусім удосконалення та стабілізація банківського законодавства (зокрема щодо відкриття філій іноземних банків, формування оптимальної частки іноземного капіталу у банківській системі, конвергенція вітчизняного банківського законодавства з європейськими та світовими нормами), активізація регулятивної політики НБУ (удосконалення інформаційно-аналітичної діяльності, активне впровадження європейських та світових стандартів регулювання функціонування і розвитку банківської системи), створення системи рейтингування (підвищення ділової репутації банків, налагодження зв'язків з громадськістю), активізація ролі банківських асоціацій (зокрема в цілях формування альтернативних джерел капіталізації, а також участі банків у інвестиційних програмах і проектах);

6. Гарантування валютної стабільності, від чого

безпосередньо залежить рівень якості життя громадян та стабільність бізнес-середовища. Хоча, потрібно наголосити й на тому, що стабільність національної грошової одиниці має бути економічно підкріплена і забезпечена, адже штучне стримування курсу об'єктивно призводить до зменшення золотовалютних резервів, послаблення фінансового стану експортерів, посилення панічних настроїв населення тощо. Відтак, за сучасних складних умов соціально-економічного поступу України головними засобами забезпечення валютної стабільності мають слугувати ефективне валютно-монетарне регулювання, впровадження нових заходів та інструментів валютної політики, спрямованих на макроекономічну стабільність, удосконалення інституційних засад співпраці уряду та НБУ на засадах того, що валютна стабільність є головним пріоритетом монетарної політики, покращення засад фінансової політики в цілях регулювання інфляційних тенденцій, підвищення рівня прозорості політики, яку реалізує НБУ, удосконалення системи пруденційного нагляду та регулювання функціонування і розвитку банківської системи України;

7. Розвиток вітчизняного фондового ринку.

Відповідно, державну політику в цій сфері важливо сфокусувати на вирішення таких головних проблем як нераціональність структури цінних паперів, що випускаються в Україні; низький рівень диверсифікації розміщення тимчасово вільних фінансових ресурсів; неузгодженість інституційно-правового поля функціонування вітчизняного фондового ринку та відповідного ринку ЄС; істотне переважає неорганізованого фондового ринку над організованим і зовнішніх інвесторів над внутрішніми; домінування міркувань дотримання корпоративного контролю на ринку акцій та інвестиційна обмеженість його вторинного сегмента; висока частка підприємств базових галузей економіки у загальній капіталізації та у пулі вітчизняних «голубих фішок»; значна концентрація ринку, його низька інвестиційна роль тощо.

ВИСНОВКИ

Отже, подальший якісний соціально-економічний розвиток України в значній мірі визначається та залежить від ефективності державної політики в частині забезпечення фінансової стабільності як належного стану фінансової системи, за якою вона здатна виконувати свої головні функції.

Відповідно, удосконалення державної політики забезпечення фінансової стабільності економіки України на сучасному етапі її розвитку потребує комплексного підходу та узгодження цільових орієнтирів її посилення. На такій основі визначені стратегічні пріоритети державного регулювання: створення умов для формування стійкої фінансової системи країни на засадах поглиблення фінансового ринку, становлення його інфраструктури та розвитку всіх його секторів; імплементація макропруденційного механізму аналізу, моніторингу та контролю стабільності фінансової системи; впровадження системи дієвого контролю за рухом капіталу, діяльністю великих фінансових установ, недопущенням системних фінансових ризиків; стабілізація і подальший поступ грошово-кредитної сфери; підвищення рівня капіталізації, ліквідності та

якості банківського капіталу; гарантування валютної стабільності; збалансований розвиток фондового ринку.

Список використаних джерел

1. Financial Stability Reports. National Bank of Poland [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbp.pl/homen.aspx?f=/en/systemfinansowy/stabilnosc.html>
2. Financial stability. Czech National Bank [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cnb.cz/en/financial_stability/
3. Foot M. What is financial stability and how do we get it? / M. Foot // Speech on Meeting of the Financial Services Authority and ACI (UK). – 2007. – 122 p.
4. Mishkin F.S. Global Financial Instability: Framework, Events, Issues / F.S. Mishkin // Journal of Economic Perspectives. – 1999. – Vol. 13. – № 4. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www0.gsb.columbia.edu/faculty/fmishkin/PDFpapers/jep99.pdf>
5. Schinasi G.J. Safeguarding financial stability: theory and practice / G.J. Schinasi. – Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2005. – 89 p.
6. Бурлачков В. Теоретичні основи грошово-кредитної політики та світова фінансова криза / В. Бурлачков // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 49–59.
7. Василик О. Фінансова безпека / О. Василик, С. Мочерний. – Економічна енциклопедія: У 3 т. – Т.3. – К.: Вид. центр «Академія». – 2002. – 807 с.
8. Каллаур П.В. Концепт «финансовая стабильность» / П. В. Каллаур // Белорусский экономический журнал. – 2007. – № 1. – С. 25–37.
9. Міщенко В. Основні напрями забезпечення стабільності фінансового сектору України в контексті глобалізаційних процесів. / В. Міщенко, С. Міщенко // Фінанси України. – 2008 – №5. – С.56–69.
10. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік / Рада Національного банку України. – К.: НБУ, 2015. – 15 с.
11. Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
12. Показники фінансової стабільності // Посібник Міжнародного валютного фонду. – К.: Діалог прес. – 2007. – 93 с.
13. Пшик Б.І. Фінансова стабільність: сутність та особливості прояву / Б.І. Пшик // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. – Вип. 138/2013. – Серія: Економіка і фінанси. – Севастополь, 2013. – С. 91–96.
14. Сухоруков А. Сучасні проблеми фінансової безпеки України / А. Сухоруков. – К.: НППМБ. – 2004. – 117 с.
15. Унковська Т. Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів // Економічна теорія. – 2009. – №1. – С.14–33.
16. Фарина О.І. Сучасні підходи до оцінки стабільності фінансової системи країни / О.І. Фарина, П.А. Дадашова // Економічний аналіз. – Т. 20. – 2015. – С. 210–217.